

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 678. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868091344/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Aar er den røde Skillelinje, der literært som politisk deler vort Aarhundrede og sætter Tidsskel. Det var et Jubelaar, som det, den gamle hebraiske Lovgivning indstiftede for hvert 50de Aar, det, paa hvilket der skulde «stødes i Basuner i det hele Land», det, som skulde «holdes helligt» og i hvilket der skulde «udraabes Frihed i Landet for alle dem, som bor i det» (3. Mosebon 25, 8 ff.). Det var — dette Aar med sin hurtige Puls, med sin Alt beherskende Ungdommelighed — ligesom hint bibelske Glædesaar et Generhvervelsens, et Indløsningens Aar, hvor «de, som var solgte, løskøbtes». Der er endnu den Dag idag Ungdom at øse af dets Martsdage, Erfaring at hente af dets Novemberdage.

Det er Jubelaaret, Sørgeaaret, Grænseaaret.

XXX

Det er et stort Maleri, som under Studiet af de mod Datidens Samfund stridende, tilsidst oprørske Følelser og Tanker i Tyskland fra 1815 til 1848, har oprullet sig for vort Blik. Vi ser Metternichs Aand i dens Aandløshed ruge over Østerrig og det tyske Rige. Vi har fulgt den aandelige Bevægelse fra den første Gang giver sig Udtryk ved Wartburgfesten 1817; vi har set, hvorledes Kotzebues Mord foranlediger Forfølgelseskrigen mod Frisindet og indvarsler en langvarig, hensynsløs Reaktion og Undertrykkelse. Under Paavirkning af denne Strømning bliver Goethe opfattet, prist eller angrebet som frihedsfjendsk Rolighedselsker, og den tyske Filosofi under Hegels Varetægt konservativ, om end paa tvetydig Maade. Den utilfredse Grundstemning kommer stenkvis til Orde hos Digtere som Chamisso, Platen og Heine, men i Almindelighed er Tilstanden Nedslaaethed, gennembrudt af Selvironi. I denne Stillestaen falder Efterretningen om Julirevolutionen 1830 og virker elektrisk paa den offentlige Bevidsthed, giver Forfatterne og Digterne nyt Mod og en ny Be-aandelse. Erindringen om Byrons Liv og Død føjer sig harmonisk til dette Indtryk, og den polske Opstand vækker Medfølelse og Begejstring trods Tysklands Andel i Polens Undergang som Magt. Börne bliver den fremragende Talsmand for Frihedsideerne i Politiken, holder Kærligheden til Frihed og Ret vedlige, viser sig